

ȚIE CE-ȚI MOBILEAZĂ VISURILE?

„Good life” înseamnă și „good living”, ceea ce ne duce cu gândul la locuri cu poveste și la inspirații prețioase legate de design și de viață frumos

DESIGN

Filarmonica high-tech

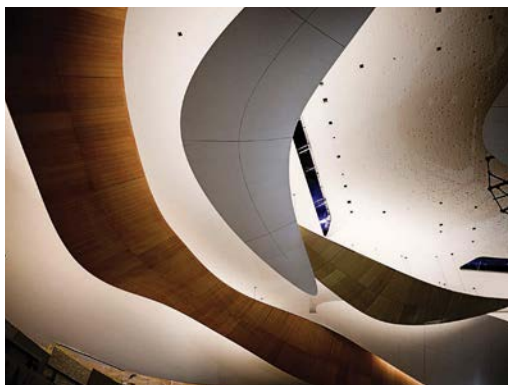
Noua filarmonică pariziană vrea să revoluționeze arhitectura spațiilor muzicale, reconfigurând în același timp geografia turistică a Parisului. Ne-am plimbat în exclusivitate printre „balcoanele plutitoare” ale arhitectului Jean Nouvel, pentru a descoperi secretele unei clădiri care a căpătat deja o viață proprie.

de *Diana-Florina Cosmin, Paris*

După fiecare vizită pe care am avut ocazia s-o fac, în ultimii doi ani, în câte un muzeu nou-deschis sau în câte un spațiu cultural proaspăt-inaugurat, am plecat cu emoția unei descoperiri extraordinare. Cel mai adesea nici nu ținea de unicitatea exponatelor, ci de plăcerea de a ști că am luat parte la o experiență, că mi s-a întâmplat ceva notabil și că, preț de câteva ore, nu am fost doar spectator pasiv, ci mult mai mult. Am învățat să bat la tobe și să fac muzică pe calculator într-un muzeu din Montluçon, am experimentat o jumătate de oră din viața unui vulcanolog într-un centru din Clermont-Ferrand și m-am îmbrăcat în costume de teatru victoriene într-un muzeu din Moulins. În varianta milenistă, muzeele, galeriile de artă sau sălile de spectacole au încetat a mai fi spații în care „rulează” în buclă mesaje culturale, transformându-se tot mai pregnant în locuri de interacțiune, dialog și experiment nemijlocit. Și, pentru prima dată, un spațiu eminentemente clasic, precum filarmonica celui mai fascinant oraș din lume, Parisul, urmează aceeași rețetă câștigătoare.

Inaugurată pe 14 ianuarie, Filarmonica din Paris se află încă parțial în construcție, ceea ce nu pare să-i deranjeze deloc pe cei 2.400 de cumpărători de bilete care au făcut ca spectacolele să se joace cu casa închisă până la finele anului. Văzută din afară, clădirea ar putea fi un spectaculos muzeu de artă modernă, cu exteriorul integral din aluminiu în mai multe nuanțe de gri, „solzii” metalici care se văd din exterior fiind, de fapt, reprezentări ale motivelor unor păsări în zbor. Se află într-o zonă puțin bătută de pașii turiștilor, în Nord-Estul Parisului, mai exact în cadrul complexului „Cité de la Musique”, care mai include două săli de câte 900, respectiv 250 de locuri, plus o mediatecă și un muzeu al muzicii. Pentru melomanii francezi, „orașul muzical” a reprezentat încă de la inaugurarea sa, în 1995, un punct de interes pe harta Parisului, însă – după cum recunosc și inițiatorii preiectului – prea puțini erau turiștii dornici să se aventureze în Arondismentul 19, mai sus de cartierul Montmartre, pentru a descoperi un muzeu de instrumente muzicale sau a asculta un concert. De aici și dorința guvernului francez, în parteneriat cu Primăria Parisului,

trăită. Rubrica noastră de noutăți și povești de design își propune să educe gusturi atemporale, să ofere sfaturi și inspirație concretă și, mai ales, să furnizeze... material pentru visare.

de a crea un obiectiv turistic nou-nouț, care să servească atât cultura, cât și ambițiile de dezvoltare ale laturii estice a Capitalei franceze.

Început în 2006, proiectul a fost realizat de arhitectul francez Jean Nouvel (care mai construise și filiala din Abu Dhabi a muzeului Luvru, precum și DR Koncerthuset din Copenhaga), în parteneriat cu doi specialiști în acustică veniți tocmai din Noua Zeelandă și Japonia, Sir Harold Marshall și respectiv Yasuhisa Toyota. Pentru prima dată, un arhitect lucrează umăr la umăr cu acusticienii pentru a reconfigura complet modul în care ar trebui să arate o sală de concert și, mai ales, pentru a răsturna toate convingerile publicului despre ceea ce se poate întâmpla într-un asemenea spațiu. Îndrăgostit de formele fluide și geometrice (care se regăsesc atât la exterior, cât și pe holurile decorate cu frunze metalice, replici ale copacilor din afara clădirii), Nouvel a regândit „La Grande Salle” ca pe un spațiu mutabil și lesne de transformat, care poate găzdui cu aceeași lejeritate un concert simfonic, un recital al unei formații rock sau lansarea celui mai nou album al unui star pop. Balcoanele și logiile, elemente clasice în

arhitectura unei săli de concert, par că plutesc în jurul scenei, ceea ce, inclusiv din punct de vedere tehnic, nu e deloc departe de adevăr: ele nu sunt lipite de perete, ci suspendate într-un singur punct, astfel încât sunetul să se propage circular, întorcându-se prin spatele lor sub forma a ceea ce Laurent Bayle, președintele Filarmonicii, numea „un ecou misterios, ca și cum muzica ar veni direct către tine, învăluindu-te din toate părțile”. În plus, cea mai mare distanță dintre un spectator și scenă este de 32 de metri, spre deosebire de 40 sau 50 în sălile simfonice clasice..

Pereții în nuanțe de alb și respectiv ocru sunt brăzdați pe toată suprafața de forme geometrice precum dreptunghiuri încastrate sau, din contră, ieșite în relief, care par opera unui designer avangardist al zilelor noastre. De fapt, ele reprezintă artificii acustice menite să direcționeze sunetul între scenă, partea de jos a auditoriumului și balcoanele plutitoare, ajustând propagarea acestuia până în cel mai mic detaliu. O asemenea precizie era absolut necesară, având în vedere planurile mari pe care Nouvel și echipa lui le-au trasat din start pentru acest spațiu: în mod unic pentru o

filarmonică, diferitele porțiuni ale sălii pot fi permutate în fel și chip, transformând scena și auditoriul în locul ideal pentru London Symphony Orchestra sau Berliner Philharmoniker, dar și pentru un concert de jazz, un festival de muzică pop ori pentru înregistrarea CD-ului unui celebru pianist (acustica sălii este deosebit de bună pentru pian, ceea ce a transformat-o deja într-o atracție pentru marile nume în domeniu). Pe lângă mini-festivalurile pe care instituția le organizează în fiecare weekend, pentru a atrage turiștii (cu teme dintre cele mai diverse, de la „Muzica Palatului Versailles” până la „Arta realizării de remixuri muzicale”), foarte populare sunt deja așa-numitele „concerte participative”, unde spectatorii pot veni pe scenă să exerseze un anumit instrument muzical alături de un artist consacrat. Totul de dragul acelei senzații de experiment și de apartenență la un loc, pe care fiecare spațiu cultural al secolului XXI se străduiește să ni-l dăruiască. Mai mult ca oricând, cultura încearcă să vândă, și o face cu mijloacele ei, inovând și schimbând total regulile jocului.

„La Grande Salle”, împreună cu cele cinci săli de repetiție ultra-moderne, spațiile expoziționale (unde se desfășoară, în prezent, expoziția itinerantă „David Bowie”), plus un restaurant și un bar, au implicat o investiție de peste 380 de milioane de euro, împărțite între guvern (45%), oraș (45%) și respectiv regiune (10%). O investiție făcută nu doar în numele culturii, ci și în anticiparea așa-numitului „Grand Paris”, metropola viitorului, în care Estul Parisului va juca un rol tot mai important, prin clădirile de birouri și campusurile tehnologice care urmează să-și stabilească sediul aici.

„Filarmonica din Paris este un simbol al unor probleme sociale mult mai ample”, ne-a explicat tot Laurent Bayle. „Vrem să rearanjăm și să confruntăm în același timp convențiile care ne divizează din punct de vedere cultural: muzică clasică versus muzică modernă, artiști consacrați versus artiști aflați la început de drum, amatori versus profesioniști, studenți la Conservator versus copii curioși”. În filarmonica desenată de Nouvel e loc pentru toată lumea și, mai ales, distanțele sunt mult diminuate tocmai pentru a anula ierarhiile și frontierele. Nu doar cele de la nivel fizic, ci și la nivel de mentalitate, aceleași bariere care ne împiedică să întindem mâna, să atingem, să întrebăm sau chiar să avem curajul să testăm noi înșine. Printre balcoanele plutitoare din „Grande Salle”, sunetul muzicii se propagă direct în viețile noastre. □